

Sygn. akt III KZ 41/20

POSTANOWIENIE

Dnia 19 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 19 sierpnia 2020 r.,

w sprawie A. B. , A. B.

i Z. B. ,

zażalenia na zarządzenie sędziego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w (...), z dnia 25 marca 2020 r., sygn. akt II AKo (...), o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Z. z dnia 27 grudnia 2018 r., w sprawie II Ka (...), utrzymującym w mocy wyrok Sądu Rejonowego w J. z dnia 24 sierpnia 2018 r., sygn. akt II K (...), na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie

UZASADNIENIE

W dniu 25 marca 2020 r. sędzia Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) wydała zarządzenie (sygn. akt II AKo (...)), o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt II K (...) Sądu Rejonowego w J. . Wskazała, że wnioskodawcy nie uzupełnili w terminie 7 dni braku formalnego wniosku o wznowienie postępowania przez jego sporządzenie i podpisanie przez adwokata lub radcę prawnego mimo wezwania ich do tego pismem doręczonym w

dniu 6 lutego 2020 r., powyższe zaś prowadziło do bezskuteczności złożonego osobistego wniosku oraz odmowy jego przyjęcia z mocy obowiązujących przepisów.

Zażalenie na to zarządzenie w dniu 1 czerwca 2020 r. złożyli A. B., A. B. i Z. B. . Podnieśli, że w terminie 7 dni od doręczenia pisma Sądu zwrócili się o ustanowienie im obrońcy z urzędu, a wniosek ten został przesłany do Sądu Apelacyjnego w (...) w dniu 7 lutego 2020 r.

Po stwierdzeniu, że zażalenie odpowiada warunkom formalnym Zastępcy Przewodniczącego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) przesłał je do rozpoznania Sądowi Najwyższemu jako sądowi właściwemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedmiotowe zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 545 § 2 k.p.k. stwierdza jednoznacznie, że jeśli wniosek o wznowienie postępowania nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego. W doktrynie oraz orzecznictwie obowiązek ten określany jest powszechnie jako przymus adwokacki, chodzi bowiem o to, by przedmiotowy wniosek opracował podmiot fachowy. Użyte w tym przepisie sformułowanie „powinien” jest równoznaczne z bezwzględną koniecznością realizacji nakazu w nim zawartego. A zatem złożenie wniosku o wznowienie postępowania sporządzonego osobiście przez samego wnioskodawcę (skazanego, ukaranego), jest czynnością prawnie bezskuteczną (zob. *postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 września 2012 r., III KZ 67/12, Lex Nr 1220908; z dnia 21 listopada 2012 r., IV KZ 65/12, Lex Nr 1228644; z dnia 30 września 1996 r., V KZ 47/96, OSNKW 1996, z. 11 – 12, poz. 88*). A zatem w przedmiotowej sprawie skazani nie byli uprawnieni do sporządzenia osobiście wniosku o wznowienie postępowania. Brak formalny wniosku polegający na niesporządzeniu i jego niepodpisaniu przez adwokata albo radcę prawnego mógł być usunięty tylko w ten sposób, że wnioskodawcy ustanowiliby pełnomocnika w osobie adwokata lub radcy prawnego z wyboru, gdyż zostali prawidłowo do tego wezwani w trybie art. 120 § 1 k.p.k.

Analiza akt wskazała, że w dniu 1 lutego 2019 r. A. B. , A. B. i Z. B. złożyli wnioski o wznowienie w/w postępowania karnego. W dniu 27 sierpnia 2019 r. Przewodniczący Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) wezwał wnioskodawców do uzupełnienia braku formalnego pisma przez złożenie wniosku sporządzonego i podpisanego przez adwokata albo radcę prawnego z wyboru (k. 27). W odpowiedzi, w dniu 6 września 2019 r. do Sądu Apelacyjnego w (...) wpłynął wniosek skazanych „o ustanowienie adwokata z urzędu do sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania” (k. 32). W dniu 18 września 2019 r. wnioskodawcy zostali wezwani do złożenia w terminie 7 dni dokumentów na poparcie zasadności żądania o wyznaczenie obrońcy z urzędu (k. 34), co też uczynili.

Zarządzeniem z dnia 29 października 2019 r. Przewodniczący Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) wyznaczył obrońcę z urzędu do ewentualnego sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt II K (...) Sądu Rejonowego w J. na korzyść A. B. , A. B. i Z. B. (k. 52). W dniu 31 grudnia 2019 r. obrońca złożył opinię prawną w sprawie dopuszczalności żądania wznowienia postępowania stwierdzając, że w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do złożenia wniosku o wznowienie postępowania (k. 58 - 61). Wnioskodawcy zostali pismem Sądu poinformowani, że prawo do obrony zostało im zagwarantowane, a następnie wezwani do uzupełnienia braku formalnego wniosku o wznowienie postępowania poprzez jego sporządzenie i podpisanie przez adwokata albo radcę prawnego z wyboru, w terminie 7 dni od doręczenia tegoż wezwania, pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku (k. 62 – 64). Jednak w dniu 6 lutego 2020 r. wnioskodawcy złożyli kolejny wniosek o ustanowienie dla nich adwokata z urzędu (k. 66). W rezultacie, zarządzeniem z dnia 25 marca 2020 r., sygn. akt II AKO (...), sędzia Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) odmówiła przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania. Zarządzenie to zostało zaskarżone przez wnioskodawców zażaleniem będącym przedmiotem niniejszego rozpoznania.

Sąd Najwyższy stwierdza, że w/w zarządzenie było wydane w sposób prawidłowy i należało utrzymać je w mocy.

Zarówno art. 42 ust. 2 Konstytucji RP, jak i regulacja przewidziana w art. 83 k.p.k. nie daje gwarancji wyznaczania kolejnych obrońców z urzędu, o ile

dotychczasowi nie spełniają oczekiwań mandanta. Sąd nie może wyznaczać kolejnych obrońców z urzędu, aż do uzyskania przez stronę oczekiwanego przez nią efektu. W realiach niniejszej sprawy nie wykazano, że istnieją uzasadnione powody do wyznaczenia skazanym kolejnego obrońcy z urzędu. Zagwarantowane w art. 42 ust. 2 Konstytucji RP prawo do obrony zostało wnioskodawcom zapewnione poprzez wyznaczenie im wcześniej w postępowaniu wznowieniowym obrońcy z urzędu (*zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 30 listopada 2015 r., V KZ 50/15, KZS 2016, z. 2, poz. 20; z dnia 13 lutego 2017 r., III KZ 94/16, LEX nr 2216087; z dnia 17 czerwca 1997 r., V KZ 57/97, OSNKW 1997, z. 9 - 10, poz. 82; z dnia 30 grudnia 2016 r., IV KZ 69/16, LEX nr 2177103*). Wnioskodawcy przy tym nie podnoszą w przesłanym do Sądu piśmie żadnych zarzutów przeciwko merytorycznej treści skarżonego zarządzenia, ograniczając się do wskazania, że podtrzymują żądanie wyznaczenia im kolejnego obrońcy z urzędu. Tym samym, skoro złożony przez skazanych wniosek o wznowienie postępowania zawierał wymieniony brak formalny i nie został on usunięty w określonym terminie, a nie ma podstaw do wyznaczenia kolejnego obrońcy z urzędu, to prawidłowo wydano zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku.

Należy zauważyć, iż złożenie wniosku o wznowienie postępowania na korzyść skazanych nie jest ograniczone żadnym terminem, zatem mogą oni to uczynić po zebraniu odpowiednich środków i zleceniu sporządzenia wniosku ustanowionemu przez siebie adwokatowi albo radcy prawnemu, o ile obrońca uzna, że powody do wznowienia rzeczywiście zachodzą. Ponieważ jednak w przedmiotowej sprawie skazani mimo wezwania nie usunęli braku formalnego, wydanie zaskarżonego zarządzenia należało ocenić jako w pełni zasadne i jako takie - utrzymać w mocy.